

¹Dom zdravlja Berane ♦ 13. jula 33 ♦ 84300 Berane ♦ Crna Gora

²Zdravstveni centar Kosovska Mitrovica ♦ Anri Dinana bb ♦ 38220 Kosovska Mitrovica ♦ Kosovo

³Kliničko-bolnički centar Crne Gore ♦ Ljubljanska bb ♦ 81000 Podgorica ♦ Crna Gora

PROCJENA FUNKCIJSKOG STANJA BOLESNIKA S OSTEOARTRITISOM KUKA

THE ASSESSMENT OF FUNCTIONAL CONDITION OF PATIENTS WITH HIP OSTEOARTHRITIS

Muho Muratović¹ ♦ Ljiljana Smilić² ♦ Svetlana Aligrudić³ ♦ Nataša Miketić³

Dva najčešće korišćena standardizovana upitnika za procjenu funkcijskog stanja bolesnika s osteoartritisom (OA) su WOMAC (Western Ontario and Mc Master University) i Lequesneov upitnik. WOMAC skor je trodimenzionalna mjera kojom se procjenjuju bol, ukočenost i funkcijska onesposobljenost bolesnika na osnovu odgovora na 24 pitanja. Lequesne index uključuje 3 skale (jačine bola, evaluacije sposobnosti hoda, i funkcijske onesposobljenosti s ukupno 10 pitanja.).

Cilj rada bio je da se procjeni funkcijsko stanje bolesnika s osteoartritisom kuka korišćenjem dva standardizovana upitnika za osteoartritis kuka i da se poređenjem vrijednosti dva standardizovana upitnika za procjenu funkcijskog stanja bolesnika s osteoartritisom kuka procjeni eventualna prednost jednog od njih za korišćenje u našoj populaciji za bolesnika s osteoartritisom kuka.

Ispitivanjem je obuhvaćeno 100 bolesnika s OA kuka čija je dijagnoza postavljena na osnovu ACR kriterijuma. Procjena radiografskog stadijuma OA kuka je izvršena prema prema Kellgren-Lawrence klasifikaciji. Klinički pregled je obuhvatio mjerenje obima pokreta goniometrom, intenziteta bola VAS skalom, brzine hoda na određenoj destinaciji u sekundama Svi bolesnici su popunili WOMAC i Lequesneov upitnik za OA kuka. Za statističku obradu korišćeni su: Wilcoxonov test parnih uzoraka, Mann-Whitney test kao i Spearmanov koeficijent korelacije.

U grupi od 100 bolesnika (73 žena i 27 muškaraca) prosječne starosti od 58,87 godina, prosječnog trajanja bolesti od 8,28 godina od kojih je 77 imalo bilateralnu zastupljenost osteoartritisa kuka i 23 unilateralnu zastupljenost osteoartritisa kuka, pokazali su sledeće rezulta-

te funkcijskih testova: a) prosječna vrijednost WOMAC skora je 50,18 (min 13,00 max 77,00) što pripada srednjoj kategoriji funkcijske onesposobljenosti; b) prosječna vrijednost Lequesne skora je 14,12 (min. 4,00 max 23,40) što pokazuje visok stepen funkcijske onesposobljenosti. Oba upitnika su međusobno korelisala s visokim stepenom statističke značajnosti kako u ukupnom skoru ($r=0,454$; $p<0,0001$), tako i u subsekcijama: bola ($r=0,540$; $p<0,0001$) i fizičke funkcijske skale $r=0,728$; $p<0,0001$). Intenzitet bola korelisao je s vremenom hoda, WOMAC skorom ($r=0,454$; $p<0,0001$), trajanjem bolesti, i ženskim polom, a nije bilo statistički značajne korelacije s Lequesne skorom ($r=0,215$; $p=0,08$). Radiološki nalaz korelisao je s redukcijom amplituda pokreta, vremenom hoda, trajanjem bolesti, starošću pacijenata, hospitalizacijom i WOMAC skorom ($p<0,05$), a ne koreliše s Lequesneovim skorom. Redukcija amplituda pokreta u kukovima korelisala je s radiografskom prezentacijom, vremenom hoda, WOMAC i Lequesneovim skorom, lokalizacijom, starošću bolesnika i upotrebom pomagala.

Oba upitnika su međusobno korelisala s visokim stepenom statističke značajnosti, kako u ukupnom skoru, tako u subsekcijama: bola i fizičke funkcijske skale. Korišćenje testova (WOMAC i Lequesneov) s numerički iskazanom ocjenom funkcijske sposobnosti mogu se koristiti za ocjenu i praćenje ishoda funkcijskog stanja bolesnika s osteoartritisom kuka. Vrijednosti oba indeksa dobro korelišu s uobičajenim kliničkim pokazateljima progresije osteoartritisa kuka, a WOMAC indeks pokazuje bolju korelaciju s radiološkom progresijom bolesti nego Lequesneov indeks.

Ključne riječi: osteoartritis, kuk, funkcijsko stanje